

Höltzl Lipót tájékoztatója

Höltzl Lipót: Köszönöm szépen a szót és én is tisztelettel köszöntöm a sajtó jelenlévő képviselőit! Igen, ez így, ahogy elhangzott teljesen helyénvaló megállapítás, miszerint már a tavaly év végi sajtótájékoztatónak témája volt a Kúria új, középtávú intézményi stratégiája. Tekintettel arra, hogy az első ilyen 2013-ban alkotta meg a Kúria bíráiból és igazgatási vezetőiből álló munkacsoport, amely 18-ban lejárt és ezért aktuálissá vált egy új stratégiának az elkészítése. Erre sor is került 2019 októberében, elfogadásra került ez az új stratégia. Igen ám, csak ez az új stratégia nem tudta figyelembe venni azokat a jogszabályváltozásokat, amelyek – mint itt is több hozzászólótól elhangzottak – 2019. végén következtek be, és mint hallottuk, nagyon jelentősen megváltoztatták a Kúria feladatait, hatáskörét, illetőleg szerepét az igazságszolgáltatásban. Erre tekintettel szükségessé vált ennek a 2019-ben megalkotott stratégiának az újragondolása és ezért elkészült egy módosított változata. Ha jól tudom ezt a módosított változatot önök megkapták és az önök kezében található. A változattal kapcsolatban, ezzel az új, módosított, kiegészített változattal kapcsolatban azt is szeretném elmondani, hogy alapvetően azért a 2019-es stratégiának a szerkezetét, tematikáját követi. Tehát csak annyiban új a 2019-eshez képest – amelyet egyébként a Kúria honlapján bárki megnézheti és tanulmányozhatja –, hogy kiegészültek, azok az új jogintézmények beépültek a 2020-as stratégiába, amelyek a 2019-es év végén kerültek a magyar jogrendszerbe és jelentős részük 2020. április 1-től lépett hatályba. Elmondható a 2020-as stratégiával kapcsolatban, hogy a stratégia éppen úgy, mint a korábbiak rögzítik a Kúria által elérendő célokat és megvalósítandó értékeket. Öt nagyobb fejezetre tagozódik ez a stratégia, a céljait illetően viszont továbbra is egybeesik a korábbi stratégiákban meghatározott célokkal, nevezetesen az igazságszolgáltatás szakmai színvonalának hatékonyságának és a jogvédelem szintjének további emelése és a magyar bíróságok egységes szemléleti keretben értelmezzék azt, hogy hogyan kell a jogot alkalmazni. Ezek a célok továbbra is a stratégiában szerepelnek. Én meghagyom annak az örömét önöknek, hogy felfedezzék a stratégia részleteit és nem mennék bele minden külön rész-, vagy alfejezetnek a tárgyalásába, inkább kiemelnék ezek közül kettőt, amelyek talán érdekes lehet bárkinek. Az egyik az intenzív kapcsolattartás az alsóbb fokú bíróságokkal, ezzel foglalkozik, a másik pedig a főtanácsadói rendszernek a kiépülése, illetve továbbfejlesztése a Kúrián belül.

Ugye a Kúria egyik feladata az Alaptörvény és a Bszi. értelmében a joggyakorlat egységének a megteremtése. A korábbi stratégiák fejlesztendő területnek jelölték meg a jogegységesítés időszerűségének és hatékonyságának biztosítása érdekében az alsóbb fokú bíróságokkal való kapcsolattartást. Ennek a célja az, hogy az alsóbb fokú bíróságok jelentős jogi kérdéseket tárgyaló határozatai és az esetlegesen eltérő jogértelmezésből eredő nehézségek időben a Kúria látókörébe kerüljenek. A stratégia megjelöli és foglalkozik azokkal a fórumokkal, ahol a Kúria bírái, illetőleg az alsóbb fokú bíróságok bírái találkozhatnak, tapasztalatokat cserélhetnek, illetőleg ez az információáramlás – amiről az előbb beszéltem – megtörténhet. Így nevesíti a stratégia az úgynevezett jogegységi csoportok, illetőleg konzultációs testületeknek a munkáját, a tevékenységét. Itt elsősorban arra kell gondolni, hogy a különböző új, nagy terjedelmű kódexeknek az alkalmazásával kapcsolatban felmerülő problémák megtárgyalásának fórumairól beszélünk, amikor a jogegységi csoportokat, illetőleg a konzultációs testületeket említjük. Nem nagy meglepetés szerintem, hogy végül is a stratégia leszögezi, hogy mindenféleképpen ezeknek a fórumoknak a tevékenységét tovább kell fejleszteni, hiszen nagyon kevés azoknak a kapcsolódási pontoknak a száma, amikor az információk az alsóbb fokú bíróságokról, a jogértelmezéssel kapcsolatos problémákra vonatkozó információk a Kúriára el tudnak közvetlenül jutni. Az alsó fokú bíróságok kollégiumi ülésein egyébként egy másik ilyen intézményesített kapcsolattartási forma a kúriai bírók területi kapcsolattartóként való megjelenése, amely szintén azt biztosítja, hogy a kúriai bírók időben, úgy, hogy hatékonyan tudjanak reagálni, értesüljenek a különböző jogalkalmazási kérdésekről, problémákról. Megállapítja a stratégia azt is viszont, hogy jelenleg nincs olyan országos jelzőrendszer, amelyen keresztül az egyes ítélőtábla, illetve törvényszéki kollégium által tárgyalt szakmai kérdések országosan ismertté válhatnának. Így előfordulhatnak olyan esetek, amikor az ország különböző területein működő kollégiumok nem értesülnek a más területeken működő kollégiumok által felvetett problémákról és adott esetben párhuzamosan, egymásról nem tudva dolgoznak ki ugyanolyan kérdésekre vonatkozó megoldásokat, válaszokat, pedig hát sokkal jobb lenne, hogyha ez egy koordinált formában zajlana. Ezért ugyancsak a stratégia megállapításai között szerepel az, hogy a Kúria újabb Polgári Kollégiumának példájára célszerű lenne minden szakágra kiterjedően kiépíteni egy olyan országos adatbázist, amely a helyi szinten felvetett szakmai viták anyagait tartalmazza úgy, hogy ahhoz az alsóbb fokú bíróságok kollégiumvezetői is hozzáférést kapjanak. Az alsóbb fokú bíróságok és a Kúria közötti kapcsolattartás egyik szintén jelentős

és nagyon fontos intézményesített rendszere az úgynevezett alsóbb fokú bíróságok bíráinak a kirendelési rendszere. A kirendelési rendszer alatt azt kell értenünk, a gyakorlatban jelenleg azt jelenti, hogy az alsóbb fokú bíróságok bírái közül azok, akik ilyen érdeklődést mutatnak, jelentkezhetnek három hónapos kúriai gyakorlatra, ami során adott esetben részt vesznek a Kúria ítélkezési tevékenységében is. Ezt tehetik úgy is, hogy a saját helyi, ítélkezési tevékenységüket megtartják, úgy is, hogy nem folytatják erre a három hónapra. A stratégia elővetíti annak a lehetőségét – mivel ezt a rendszert egy nagyon hasznos és jól bevált rendszernek minősíti – , hogy esetleg általános kirendelési rendszeren túl egy hosszabb távú, adott esetben pályázat előírásához között hat hónapos rendszert is fel lehetne állítani. Ez mind a Kúria számára kedvezőbb lenne, mind pedig az ide érkező és itt a Kúria ítélkezési gyakorlatot megtapasztaló alsóbb fokú bírósági bíró számára is. És mint említettem egy másik alfejezete a stratégiának ez a főtanácsadói rendszer, amiről tényleg már csak nagyon röviden, pár mondatot említenék. A lényege az ugye, hogy a szervezeti és személyzeti feladatok között továbbra is az egyik legfontosabb a bírók munkaterhének csökkentését eredményező intézkedések lennének. Az ilyen munkateher-csökkentést célzó intézkedések egyike a főtanácsadói rendszer felállítása volt. A főtanácsadók alatt olyan magasan kvalifikált, a tudományos életben aktív szereplőként eljáró jogászokat kell értenünk, akik a bírói ítélkezési tevékenység, vagy az elvi ítélkezési tevékenység során a bírók számára készítene tanulmányokat, elősegítik a döntéshozatalt, ezzel, hogy vélemények, tanulmányok készítését vállalják, mindezek során a hazai és a nemzetközi bírói fórumok döntéseit kigyűjtik és elemzik. 2018-ban készült a Kúria bírái között egy olyan felmérés, amely azt vizsgálta, hogy mennyire elégedettek a főtanácsadói rendszernek a működésével, illetőleg látnak-e további potenciát abban, hogy ezt a rendszert tovább fejlesszük. Egyértelműen pozitív megerősítés érkezett a kúriai bíróktól ilyen vonatkozásban, tehát a stratégia ezzel is számol, hogy tovább kellene ezt a rendszert fejleszteni. Jelenleg egyébként húsz főtanácsadói álláshely van a Kúrián, de feltehető, hogy az előbb elhangzott, kibővült kúriai feladatokra tekintettel ezt a főtanácsadói létszámot majd növelni kell, illetőleg szükséges. Még egy utolsó mondat, hogy 2018-ban – éppen a főtanácsadókhoz kapcsolódóan – létrejött a Kúria tudományos és dokumentációs központja, amely hát, hogy úgymond összegyűjti a főtanácsadókat. Azért azt le kell szögezni, hogy jelenleg a főtanácsadók az egyes kúriai ítélkező bírói tanácsok mellett, illetőleg a kollégiumvezetők mellett látják el ezen tevékenységüket. Köszönöm szépen!